

Перелік посилань:

1. Милько І. Особливості застосування моделі управління за слабкими сигналами. *Економіка та суспільство*, 2021. № 27. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-3>.

2. Сова О.Ю., Морозов Є.Ю. Стратегії запобігання банкрутству підприємств у контексті ризик-менеджменту. *Проблеми економіки*. 2021. № 1 (47), с. 91-97. URL: <https://oaji.net/articles/2021/728-1623655507.pdf>.

3. Підвищення ефективності управління торговими підприємствами на основі інтелектуально-інформаційних систем : монографія / Шапран Є.М. та ін. Харків : ТОВ «Планета-прінт», 2020. 168 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/khPI-Press/50134/3/monograph_2020_Shapran_Pidvyshchennia_efektyvnosti.pdf

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Голобурда А.О., здобувач вищої освіти

Костенко Ю.О., канд. техн. наук доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

У сучасних умовах господарювання, однією з необхідних умов сталого розвитку вітчизняних підприємств всіх сфер діяльності та власності є забезпеченість їхньої фінансової стійкості.

Цал-Цалко Ю.С., Мороз Ю.Ю., Суліменко Л.А. вважають що фінансово стійким є «... таке підприємство, яке за рахунок власних активів спроможне забезпечити запаси, не допустити невиправдано ї кредиторської заборгованості, своєчасно розрахуватися за своїми зобов'язаннями» [1].

На думку колективу авторів під керівництвом Білик М.Д. фінансова стійкість це «... такий стан фінансових ресурсів, за якого раціональне розпорядження ними є гарантією наявності власних коштів, стабільної прибутковості та забезпечення процесу розширеного відтворення» [2].

Лахтіонова Л.А. вважає, що фінансова стійкість «...це стан фінансових ресурсів, за якого суб'єкт ринкової та змішаної економіки, вільно маневруючи грошовими

коштами, здатний шляхом ефективного їх використання забезпечити безперервні процеси своєї операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, а також витрати на їх розширення та оновлення, появу нових їх напрямків та складових» [3].

На думку Ізмайлової К.В., «фінансова стійкість характеризує ступінь фінансової незалежності підприємства щодо володіння своїм майном і його використання» [4].

Треба відзначити, що наведені визначення терміну «фінансова стійкість» не враховують особливостей певних сфер діяльності сучасний підприємств.

Нами був проведений коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості автотранспортного підприємства. Результати розрахунку наведені у таблиці 1.

Коефіцієнт автономії показує питому вагу власного капіталу в загальній сумі коштів, інвестованих у діяльність підприємства. Вважається, що при умові його значення більше 0,5 (або 50 %), ризик кредиторів (банків, інвесторів, постачальників) є мінімальним, оскільки у цьому випадку зобов'язання підприємства можуть бути виконані за рахунок власних коштів. Чим вищий коефіцієнт автономії, тим більш фінансово стійким і незалежним від кредиторів є підприємство.

Коефіцієнт концентрації залученого капіталу характеризує питому вагу зобов'язань в загальній величині пасивів підприємства і відображає рівень його фінансової залежності.

Коефіцієнт фінансування показує, скільки припадає власного капіталу на 1 грн. зобов'язань, а коефіцієнт фінансового ризику, навпаки – скільки позикових коштів підприємство використало на 1 грн. вкладеного у майно власного капіталу.

Таблиця 1

Аналіз фінансової стійкості АТП

№	Показники	Роки			Відхилення (+, -) 2022 р. від	
		2020	2021	2022	2020 р.	2021 р.
1. Показники структури капіталу						
1.1	Коефіцієнт автономії	0,66	0,48	0,24	-0,42	-0,24
1.2	Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,34	0,52	0,76	0,42	0,24
1.3	Коефіцієнт фінансування	1,95	0,92	0,32	-1,63	-0,61
1.4	Коефіцієнт фінансового ризику	0,51	1,08	3,16	2,65	2,08
1.5	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0	0,06	0,56	0,56	0,50
1.6	Коефіцієнт структури залученого капіталу	0	0,06	0,41	0,41	0,35
2. Показники стану оборотних активів						
2.1	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,28	0,29	1,18	0,90	0,89
2.2	Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів	0,35	0,22	0,39	0,03	0,16
2.3	Коефіцієнт забезпеченості запасів	1,15	0,72	2,39	1,24	1,68
2.4	Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	0,02	0,11	0,12	0,10	0,00
3. Показники стану основного капіталу						
3.1	Коефіцієнт реальної вартості майна	0,49	0,45	0,30	-0,19	-0,14
3.2	Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні	0,33	0,29	0,21	-0,12	-0,08
3.3	Коефіцієнт накопичення амортизації	0,59	0,28	0,31	-0,28	0,03
3.4	Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	1,10	1,70	2,77	1,68	1,07

Наведені чотири показники є взаємодоповнюючими, тобто якщо за результатами розрахунків одного з них можна зробити висновок відносно фінансової стійкості (або нестійкості) підприємства, то такий же висновок буде й за іншими коефіцієнтами. Отже на АТП ці показники мають тенденцію до погіршення, це негативна тенденція.

Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів характеризує структуру капіталу. Зростання цього показника на АТП – негативна тенденція, яка означає, що підприємство починає все сильніше залежати від зовнішніх інвесторів.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу показує, яка частина власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності, тобто яку вкладено в оборотні кошти, а яку капіталізовано.

Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів відображає питому вагу оборотних активів, які сформовані за рахунок власних коштів. Наявність у достатньому обсязі власних оборотних коштів (не менше 10 % від загальної величини оборотних активів) означає здатність підприємства самостійно фінансувати свою поточну діяльність.

Коефіцієнт забезпеченості запасів характеризує рівень достатності власних оборотних коштів для формування запасів підприємства.

Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів показує питому вагу грошових коштів (як найбільш ліквідних активів) у загальній величині власних оборотних коштів.

Показники стану оборотних активів АТП, за результатами розрахунків, можна визначити, як такі, що відповідають нормативним значенням.

Коефіцієнт реальної вартості майна визначає, яку питому вагу у майні займають основні засоби і оборотні виробничі фонди. Збільшення цього показника свідчить про нарощування виробничого потенціалу підприємства. Схожий зміст має коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні.

Коефіцієнт накопичення амортизації характеризує функціональний стан необоротних активів підприємства.

Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів вказує на рівень забезпеченості необоротних активів оборотними коштами. Виходячи з того, що фінансова стабільність підприємства досягається у випадку, коли зо-

бов'язання гарантовано покриваються оборотними активами, ознакою такої стабільності є ситуація коли коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів більше коефіцієнта фінансового ризику. На АТП ця умова виконувалася у 2020-2021 рр., але у 2022 р. коефіцієнт фінансового ризику перевищив коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів – це негативна тенденція яка вказує на зменшення фінансової стабільності підприємства.

Перелік посилань:

1. Цал-Цалко Ю.С., Мороз Ю.Ю., Суліменко Л.А. Фінансовий аналіз : підручник. Вид. 5-є, доп. Житомир: ЖОО ГО «Спілка економістів України», 2012. 609 с.
2. Фінансовий аналіз : навч. посібник / М.Д. Білик та ін. Київ: КНЕУ, 2005. 592 с.
3. Лахтіонова Л.А. Економічна категорія «фінансова стійкість» в сучасному фінансовому аналізі підприємницької діяльності. *Наукові праці Кіровоградського нац. техн. ун-ту екон. науки*: зб. наук. праць. 2010. Вип. 6. Ч. II. С. 327-338.
4. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. 2-ге вид., стереотип. Київ: МАУП, 2006. 152 с.

ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТ ПОРЯДКУ ПРОВЕДЕННЯ КАПІТАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ ВИТРАТ

*Маліков В.В., д-р держ. упр., професор
Давидов М.О., здобувач вищої освіти*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Основною метою бухгалтерського обліку є надання правдивої, повної та достовірної інформації її користувачам для ухвалення обґрунтованих рішень.

Фінансові витрати – витрати на проценти та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченням.

Запозичення – позики, векселі, облігації, а також інші види короткострокових і довгострокових зобов'язань, на які нараховуються відсотки.